

Pravda

Jestliže Heinrich Rombach (6457, Über Ursprung und Wesen der Sprache, ²1988, str. 9) říká, že hlavní otázkou filosofie je TI TO ON – co je bytí?, a že v této otázce po bytí vrcholí veškeré tázání a odtud se mu dostává posledního smyslu („Und dies ist die Hauptfrage der Philosophie: TI TO ON – was ist das Sein? In der Frage nach dem Sein gipfelt alles Fragen und erhält hier seinen letzten Sinn.“), pak se sám proviňuje proti této své devize, jestliže pokračuje následovně: „*Demnach kann das Problem der Frage nur dann angemessen und in der nötigen Weite gestellt werden, wenn von vornherein die Möglichkeit einer Frage nach dem Sein anvisiert wird.*“ Z této druhé formulace přece zřetelně vyplývá, že tázání vůbec nevrcholí otázkou po jsoucím (po tom, co to je jsoucí, eventuelně co to je bytí), nýbrž že podstatnější, hlubší, vrcholnější a dalekosáhlejší otázkou je ta, která se zaměřuje na to, co umožňuje, aby otázka po jsoucím nebo po bytí byla vůbec položena, aby byla vůbec možná. A protože to, co umožňuje, aby otázka po jsoucím mohla být položena, nemůže samo být jsoucí, neboť pak by alespoň v tomto případě jsoucí spadalo v jedno se svou otázkou (s otázkou po sobě), je zřejmé, že hlubší otázkou než po jsoucím je otázka po tom, co umožňuje, aby vůbec něco bylo jsoucí, a něco takového *eo ipso* nemůže být jsoucí. Otázkou po jsoucím tedy zdaleka filosofické tázání nekončí, nýbrž postupuje dál a výš, nejprve k otázce po tom, co umožňuje vůbec otázku po jsoucím (a tím nemůže být jsoucno samo). Potom ještě k otázce po tom, co umožňuje (a eventuelně zakládá) jsoucí samo resp. to, aby jsoucí vůbec mohlo být. Také tímto způsobem lze chápat a interpretovat Platonovu poznámku v Sofistovi, že není nikterak snazší říci, co je jsoucí, než říci, co je nejsoucí. (zkontrolovat citát!)

(Písek, 990330-1.)